

Edmund Mazur

Działalność gospodarcza

Palestra 36/3-4(411-412), 33-41

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Działalność gospodarcza

Przekształcenia polityczne i gospodarcze, jakie zachodzą w kraju, stawiają przed adwokatem multum zagadnień nie tylko prawnych, a ściśle mówiąc, nie wyłącznie prawnych. Coraz częściej pojawiają się klienci z kłopotliwymi sprawami i pytaniami, żądając udzielenia jednoznacznych odpowiedzi lub wydania wiążących opinii. Przy ich formułowaniu okazuje się, że nawet perfekcyjne opanowanie obowiązującego prawa może okazać się niewystarczające. Artykuł został pomyślany jako miniprzewodnik po zagadnieniach działalności gospodarczej, nie rozwiązujący wszystkich problemów, ale ukierunkowujący tok myślenia i ułatwiający poszukiwanie odpowiednich przepisów i rozwiązań.

Przez kilkadziesiąt lat po II wojnie światowej nasza gospodarka była kierowana według zasady nakazowo-rozdzielczej. Ten system gospodarowania wytworzył pewien typ społeczny, preferujący działania kolektywne i automatyczne wykonywanie dyrektyw. Styl gospodarowania, sposób wytwarzania i konsumpcji, ukształtował odpowiednio pracownika i obywatela, unicestwił lub zdeformował przedsiębiorczość indywidualną, wpłynął w sposób zasadniczy na pojawienie się postawy roszczeniowej. Ta spuścizna psychologiczna jest naj-

trudniejsza do pokonania. Musi upłynąć wiele lat, aby pojawiło się pokolenie bez tych obciążeń. Wydaje się, że uzmysłowienie sobie tej sytuacji wymaga przeciwdziałania i wsparcia postaw kreujących inicjatywę i przedsiębiorczość gospodarczą.

Pojęcie działalności gospodarczej

Pojęcie działalności gospodarczej nabrało nowego znaczenia z chwilą uchwalenia ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 41, poz. 324; zm.: Dz.U. z 1990 r. nr 26, poz. 149, nr 34, poz. 198, nr 86, poz. 504; z 1991r. Nr 31, poz. 128, Nr 41, poz. 179, Nr 73, poz. 321, Nr 105, poz. 452 i Nr 107, poz. 460). W rozumieniu tej ustawy działalnością gospodarczą jest działalność „wytwórcza, budowlana, handlowa i usługowa, prowadzona w celach zarobkowych i na własny rachunek” (art. 2). Nie jest to precyzyjna definicja, gdyż rodzaj działalności można sprowadzić do wytwórczości (lub produkcji), obrotu handlowego i usług. Wydaje się, że wyodrębnienie budownictwa było tu zbędne, gdyż jest ono zawsze albo wytwórczością, albo usługą, natomiast handel jest jednym z rodzajów obrotu towarowego. Prakty-

ka dowiodła, że tak właśnie należy rozumieć określenie rodzajowe działalności gospodarczej. Ważniejsze jest określenie podmiotowe: kto może prowadzić działalność gospodarczą? Otóż, ustawodawca zacieśnia krąg tych podmiotów do osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek nie mających osobowości prawnej, ale utworzonych zgodnie z przepisami prawa i w celu prowadzenia działalności gospodarczej. Tak więc przy prowadzeniu działalności gospodarczej trzeba badać zarówno stronę przedmiotową jak i podmiotową, a ponadto spełnić dodatkowy warunek celu zarobkowego i prowadzenia działalności na własny rachunek. Jest to o tyle ważne, że są to przesłanki wyjściowe, o charakterze podstawowym. Mają one tym większe znaczenie, że obowiązuje zasada wolności wszelkich działań gospodarczych, nie zabronionych przez prawo. Swoboda działania gospodarczego jest określona pewnymi ramami materialnymi i formalnymi. Ramami materialnymi można nazwać przesłanki gwarantujące osiągnięcie celu ekonomicznego, natomiast ramy formalne - to ewidencja (rejestracja), zezwolenie lub koncesja, jeżeli wynikają one z przepisów ustawy o działalności gospodarczej lub z innych przepisów.

Przesłanki materialne działalności gospodarczej

Kandydat na biznesmena musi mieć wolę i determinację podjęcia działalności gospodarczej. Może ona być świadoma, dobrowolna, ale też może być wymuszona okolicznościami (np. redukcją

etatów, bezrobociem itp.). Lepiej jest i łatwiej organizować działalność świadomą, kierowaną, motywacyjną. Znając kierunek rozwoju kraju, świadomy działacz gospodarczy podporządkowuje swój interes osobisty perspektywie rozwoju społecznego. Inaczej mówiąc, stara się działania własne zsynchronizować z działaniami i celami społecznymi. Jeżeli to mu się uda, zaoszczędzi sobie wiele energii, którą będzie mógł spożytkować na działania zyskowe, a nie na zwalczanie przeciwności i przeszkód. Podejmowanie działań indywidualnych zbieżnych z działaniami społecznymi nie jest wcale abstrakcją i z reguły przynosi pożądany skutek, jeżeli jest poparte działaniami koniecznymi. Każdy przedsiębiorca powinien więc zastanowić się, czy dokonany przez niego wybór jest zbieżny z potrzebami i oczekiwaniami społecznymi. Jeżeli dojdzie do pozytywnego wniosku, to następnie powinien wykazać determinację i upór w działaniu. Jakże często bowiem spotyka się zniechęcenie i porzucenie nawet dobrego pomysłu z powodu napotkanych trudności, nie zawsze obiektywnych, często pozornych.

Przy organizowaniu działalności gospodarczej najważniejszym elementem jest pomysł. Jest on najczęściej decydujący dla całego przedsięwzięcia, często ważniejszy od środków, posiadanych uzdolnień i predyspozycji. Nie sztuką jest uruchomić jeszcze jeden sklep spożywczy obok trzech już istniejących na tej samej ulicy, gdyż jest to tylko kwestia lokalu i środków obrotowych. Sztuką będzie uruchomić taki sklep, na który istnieje zapotrzebowanie (potencjalne

zaplecze klientów). Wówczas całą energię można skierować na prowadzenie sklepu, nie martwiąc się konkurencją, która wymusza konieczność walki, przecibicia. Wymaga to bystrej obserwacji, notowania różnych spostrzeżeń i umiejętnego łączenia ich w określoną całość. Jako przykład można podać przysłowio- wą już kwestię butelek, makulatury i odpadów (również przemysłowych). Od lat wiadomo, że są to dziedziny, w których można zrobić majątek, a z którymi nasza gospodarka nie może się uporać. I będzie to trwało dopóty, dopóki nie znajdzie się jakiś przedsiębiorczy osobnik, który wpadnie na pomysł organizacyjno- technologiczny, jak rozwiązać ten problem w sposób tani, szybki i dochodowy. Jednakże sam pomysł - choć bardzo ważny - jeszcze nie wystarcza do podjęcia i uruchomienia działalności gospo- darczej. Kandydat na biznesmena musi zrobić dokładne zestawienie własnych możliwości, a więc dokładnie obliczyć, co posiada, czego jeszcze mu brakuje, gdzie może tego szukać. Inaczej mówiąc, potrzebne jest zbilansowanie potrzeb i możliwości. Taki bilans wykaże jednocześnie, czego jeszcze brakuje, jakie są główne przeszkody, które trzeba pokonać. Dobrze jest zastanowić się, od kogo lub czego zależy mój sukces, jakie mam szanse powodzenia, co muszę zrobić, aby uniknąć ryzyka i straty. Zrobienie takiej kalkulacji wcale nie jest łatwe, ale jest po prostu konieczne. Dobrze jest więc już na wstępie korzystać z doradztwa fachowców, nie szcędząc na to grosza. Dobrze skalkulowany i przygotowany interes zmniejsza margines ryzyka, gwarantuje powodzenie. W tej wstę-

nej fazie przygotowawczej dobrze jest przeprowadzić pewne działania symula- cyjne dla zbadania popytu i podaży, warunków kredytowych oraz perspektywy dalszego istnienia i rozwoju badanej branży w danej miejscowości i regionie. Badania te są tym konieczniejsze, im spodziewane przedsięwzięcie jest ko- sztowniejsze, a margines ryzyka wię- kszymi.

Przesłanki formalne działalności gospodarczej

Choć obowiązuje zasada swobody działalności gospodarczej, aby ją legalnie prowadzić trzeba dokonać pewnych czynności formalnych, a przede wszystkim zbadać, jakie przepisy mają zastosowanie. Jak już nadmieniono na wstępie artykułu, zagadnienie jest uregulowane przepisami ustawy o działalności gospodarczej, a w pewnym stopniu również przepisami szczególnymi (głównie w zakresie zezwoleń i koncesji). Przepisy ustawy o działalno- ści gospodarczej dzielą działalność go- spodarczą na: 1) nie wymagającą zgłosze- nia do ewidencji (rejestracji), 2) wymaga- jącą ewidencji (rejestracji), oraz 3) wyma- gającą koncesji. Przepisy ustawy pomijają działalność gospodarczą wymagającą zez- wolenia prawdopodobnie przez przeocze- nie lub też milcząco przyjmują, że jest to kwestia uregulowana odrębnymi przepi- sami.

1. Działalność gospodarcza nie wy- magająca zgłoszenia do ewidencji (re- jestracji)

Podmiotowo obowiązek taki nie ist- nieje w stosunku do działalności gospo-

darczej prowadzonej przez osoby prawne oraz do działalności wymagającej posiadania koncesji. Również działalność wytwórcza w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, ogrodnictwa i sadownictwa nie wymaga rejestracji (pewne ograniczenia dotyczą uprawy maku i tytoniu). Nie wymaga też zgłoszenia do ewidencji zarobkowa działalność uboczna osoby fizycznej, wykonywana przez tę osobę osobiście, jeżeli osiągnany z tej działalności zarobek stanowi dodatkowe źródło dochodu tej osoby, a przedmiotem tej działalności jest: rękodzieło ludowe i artystyczne, wytwarzanie przedmiotów do użytku osobistego, domowego oraz ich naprawa, drobne usługi z użyciem materiałów i narzędzi własnych lub powierzonych, sprzedaż nie przetworzonych produktów rolnych, ogrodniczych, sadowniczych, hodowlanych, w tym również mięsa z uboju gospodarczego, runa leśnego i owoców leśnych, wydawanie posiłków domowych. Wymienione rodzaje działalności mają charakter przykładowy. Wszelkie spory i rozbieżności interpretacyjne w tej kwestii podlegają rozstrzygnięciu w trybie postępowania administracyjnego, aż do skargi do NSA włącznie.

2. Działalność gospodarcza wymagająca zezwolenia

Niektóre rodzaje działalności gospodarczej wymagają uzyskania odpowiedniego zezwolenia, co wynika z wielu szczególnych przepisów. Jest to albo pozostałość działalności monopolistycznej władz, albo spowodowane jest dążnością do sprawowania swego rodzaju nadzoru administracyjnego nad pewny-

mi dziedzinami działalności gospodarczej z powodów społecznych. Poniżej podaję najczęściej spotykane rodzaje działalności gospodarczej wymagające zezwolenia oraz organ uprawniony do wydawania zezwoleń.

1) Sprzedaż wydawnictw i książek wydanych przed 9 maja 1945 r. - Minister Kultury i Sztuki

2) Wyświetlanie filmów, prowadzenie kin i podobnych placówek - urząd wojewódzki, jeżeli działalność dotyczy jednego województwa lub Przewodniczący Komitetu Kinematografii, jeżeli dotyczy całego kraju.

3) Produkcja filmów i ich opracowywanie, wynajem kopii filmowych i ich sprzedaż, dystrybucja filmów - Przewodniczący Komitetu Kinematografii.

4) Organizowanie i rozpowszechnianie imprez artystycznych - urząd wojewódzki, jeżeli dotyczy jednego województwa lub Minister Kultury i Sztuki, jeżeli dotyczy całego kraju.

5) Działalność ubezpieczeniowa - Minister Finansów.

6) Działalność bankowa i brokerska - Prezes Narodowego Banku Polskiego w porozumieniu z Ministrem Finansów.

7) Organizacja i eksploatacja gier losowych - Polski Monopol Loteryjny.

8) Organizacja i eksploatacja saloonów i kasyn gry - Minister Finansów.

9) Prowadzenie punktów skupu i sprzedaży walut obcych (kantorów) - Główny Oddział Walutowo-Dewizowy Narodowego Banku Polskiego.

10) Prowadzenie biur pośrednictwa pracy i biur pracy - Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej.

11) Organizowanie oraz prowadzenie szkół, placówek oświaty pozaszkolnej oraz innych placówek oświatowych - Ministerstwo Edukacji Narodowej.

12) Działalność wydawnicza - Ministerstwo Kultury i Sztuki.

13) Obrót hurtowy napojami alkoholowymi (piwo, wino, miód pitny i inne napoje alkoholowe o zawartości do 18% alkoholu, wyroby spirytusowe) - Ministerstwo Przemysłu i Handlu (dotyczy to również producentów, rozlewni, hurtowni, importerów).

14) Sprzedaż detaliczna napojów alkoholowych - terenowy organ administracji (wójt, burmistrz, prezydent).

Niektóre działy wytwórczości są zastrzeżone dla spółdzielczości inwalidów i niewidomych. Urzędy wojewódzkie mają spis tych działów. Oddzielnym zagadnieniem jest uzyskanie zezwolenia na działalność gospodarczą z udziałem podmiotów zagranicznych. Omówienie tego zagadnienia wymagałoby odrębnego opracowania.

3. Działalność gospodarcza wymagająca koncesji

Pewne rodzaje działalności gospodarczej wymagają posiadania koncesji albo ze względu na specyfikę tej działalności, albo ze względu na obowiązek posiadania specjalnych kwalifikacji. Niemalą rolę odgrywają względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub też ważnych interesów państwa. Ubiegający się o podjęcie działalności gospodarczej podlegającej koncesjonowaniu może wystąpić o wydanie promesy (przrzeczenie wydania koncesji), co może mieć znaczenie przy pracach orga-

nizacyjnych i przygotowawczych. Wydanie promesy ma znaczenie również dlatego, że w okresie jej ważności nie można odmówić wydania koncesji, jeżeli nie uległ zmianie stan faktyczny lub prawny. Koncesje wydaje lub odmawia jej wydania, jak również cofa, naczelny lub centralny organ administracji państwowej.

Przepisy dotyczące koncesji są zawarte w omawianej ustawie o działalności gospodarczej oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1989 r. w sprawie wyłączenia niektórych rodzajów działalności gospodarczej z obowiązku uzyskiwania koncesji (Dz.U. Nr 72, poz. 423). Ponadto mają niekiedy zastosowanie przepisy szczególne dotyczące określonych działań lub zachowań, które podaje przy poszczególnych rodzajach koncesji, z jednoczesnym wskazaniem organu wydającego koncesję.

1. Poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin i wód podziemnych - uregulowane jest przez prawo górnicze (jedn. tekst: Dz.U. z 1978 r. Nr 4, poz. 12 z późn. zm. - ostatnia nowela do prawa górniczego z dnia 9 marca 1991 r., Dz.U. Nr 31, poz. 128) oraz prawo geologiczne (Dz.U. z 1960 r. Nr 52, poz. 303 z późn. zm. - ostatnia nowela do ustawy o prawie geologicznym z dnia 9 marca 1991 r., Dz.U. Nr 31, poz. 129).

Koncesje wydaje Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

2. Wydobywanie kopalin podległych prawu górniczemu, bezzbiornikowe magazynowanie cieczy i gazów we wnętrzu ziemi i składanie odpadów we wnętrzu

trzu ziemi - przepisy dotyczące tej działalności są powołane w pkt. 1. P r a w u g ó r n i c z e m u podlega wydobywanie: węgla kamiennego i brunatnego, gazu ziemnego, ropy naftowej, łupków bitumicznych, wosku naturalnego pochodzenia mineralnego i asfaltu naturalnego, metali występujących w stanie rodzimym lub jako rudy żelaza surowe, rudy metali nieżelaznych, rudy z pierwiastkami rzadkimi i rozproszonymi oraz promieniotwórczymi, rudy metali szlachetnych, soli kamiennej, soli potasowo-magnezowych, siarki, anhydrytu, barytu, fluorytu, fosforytu i pirytu oraz solanek nadających się do otrzymywania z nich związków chemicznych. Jeżeli potrzeby gospodarki narodowej tego wymagają, to prawo górnicze m u może podlegać, i w naszym kraju podlega, wydobywanie kopalin stałych ze złóż: kamienia budowlanego i drogowego oraz surowców skalnych mających zastosowanie w przemyśle cementowym, wapienniczym, hutniczym i chemicznym, surowce ilaste mające zastosowanie w przemyśle ceramiki szlachetnej, ceramiki budowlanej do wyrobów cienkościennych i kruszyw lekkich, w przemyśle cementowym i przemyśle materiałów ogniotrwałych oraz bentonitów i farb naturalnych, piasków szklarskich, formierskich i posadzkowych, kruszyw naturalnych w złożach ładowych, bursztynu oraz kamieni półszlachetnych i ozdobnych. Niezależnie od przepisów prawa górniczego i prawa geologicznego mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 czerwca 1978 r. w sprawie objęcia przepisami prawa górniczego wydo-

bywania kopalin nie wymienionych w tym prawie oraz w sprawie wydobywania kopalin przez posiadacza gruntu na własne potrzeby (Dz.U. Nr 15, poz. 65).

Koncesje wydaje Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

3. Przetwórstwo, obrót hurtowy i detaliczny metalami i kamieniami szlachetnymi oraz metalami nieżelaznymi (również złomem metali nieżelaznych) - zastosowanie mają przepisy ustawy o działalności gospodarczej oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1989 r. (Dz.U. Nr 72, poz. 423); wyłączono spod obowiązku posiadania koncesji przetwórstwo metali szlachetnych na wyroby dentystyczne, produkcję i obrót lutami z metali szlachetnych, a także przetwórstwo srebra na biżuterię srebrną, z wyjątkiem biżuterii wytworzonej przed dniem 9.V.1945 r.

Koncesje wydaje Minister Przemysłu i Handlu. Godzi się przypomnieć, że podmioty zajmujące się przetwórstwem i obrotem metalami szlachetnymi mają obowiązek rejestracji w urzędzie probierczym, obowiązek oznaczenia każdego wyrobu państwową cechą probierczą oraz obowiązek ustalenia z urzędem probierczym imiennego znaku osobistego, jakim oznacza się każdy nowo wytworzony wyrób.

4. Wytwarzanie i obrót materiałami wybuchowymi, bronią i amunicją, a także ochrona osób i mienia, usługi detektywistyczne i paszportowe - oprócz przepisów ustawy o działalności gospodarczej zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 1 stycznia 1961 r. o broni,

amunicji i materiałach wybuchowych (Dz.U. Nr 6, poz. 43; zm.: Dz.U. z 1983 r. Nr 6, poz. 35; z 1988 r. Nr 41, poz. 324 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192), przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 października 1990 r. w sprawie rozciągnięcia niektórych przepisów ustawy o broni, amunicji i materiałach wybuchowych na poszczególne rodzaje broni białej oraz przedmioty, których używanie może zagrażać bezpieczeństwu publicznemu (Dz.U. Nr 76, poz. 453), rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 października 1990 r. w sprawie rozciągnięcia niektórych przepisów ustawy o broni, amunicji i materiałach wybuchowych i określenia organów właściwych do wydawania pozwoleń na broń, ustalenia wzorów pozwoleń na broń oraz określenia istotnych części broni i amunicji (Dz.U. Nr 76, poz. 452), rozporządzenia Ministrów Rynku Wewnętrznego i Spraw Wewnętrznych z dnia 29.I.1990 r. w sprawie warunków sprzedaży broni i amunicji oraz nadzoru nad ich obrotem (Dz.U. Nr 76, poz. 454).

Do materiałów wybuchowych zalicza się także materiały pirotechniczne. Prowadzenie usług rusznikarskich także wymaga koncesji. Przepisy ustawy z 1961 r. rozciąga się także na: pistolety, rewolwery i inne przedmioty do miotania środków chemicznych obezwładniających oraz odstrzeliwania amunicji alarmowej i sygnałowej, przedmioty do obezwładniania za pomocą ładunków elektrycznych, kusze, oraz następujące rodzaje broni palnej białej: ostrza ukryte w przedmiotach nie mających wyglądu

broni, pałki giętkie z ciężkimi końcówkami, nunczaki i kastety.

Koncesje wydaje Minister Spraw Wewnętrznych.

5. Wyrób, oczyszczanie, rozlewanie, skażanie i odwadnianie spirytusu oraz wydzielanie spirytusu z innego wytworu, wyrób wódek oraz wytwarzanie wyrobów tytoniowych - zastosowanie mają przepisy ustawy o działalności gospodarczej oraz ustawy z dnia 22 kwietnia 1959 r. o zwalczaniu niedozwolonego wyrobu spirytusu (Dz.U. Nr 27, poz. 169; zm.: Dz.U. z 1988 r. Nr 41, poz. 324 oraz z 1991 r. Nr 107, poz. 460).

Koncesje wydaje Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

6. Transport Lotniczy i inne usługi lotnicze - prowadzący działalność gospodarczą w zakresie transportu i usług lotniczych musi ponadto otrzymać certyfikat techniczno-ruchowy sprzętu lotniczego. Bliższe szczegóły można uzyskać w Głównym Inspektoracie Lotnictwa Cywilnego. Transport i usługi lotnicze obejmują: przewóz osób i bagażu, przesyłek towarowych i pocztowych, obsługę gospodarki rolnej i leśnej, usługi budowlano-montażowe, obsługę gospodarki morskiej i platform wiertniczych na morzu, nadzorowanie linii przesyłowych, wykonywanie zdjęć w powietrzu, usługi o charakterze naukowo-badawczym i kulturalno-oświatowym oraz propagandowo-reklamowym, usługi na rzecz ochrony przeciwpożarowej, przeciwpowodziowej, zdrowia i ratownictwa, naprawę i obsługę techniczną statków powietrznych, szkolenie lotnicze i wynajem statków powietrznych.

Koncesje wydaje Minister Transportu i Gospodarki Morskiej.

7. Prowadzenie aptek - prowadzący aptekę musi mieć kwalifikacje magistra farmacji. Zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 28 stycznia 1987 r. o środkach farmaceutycznych, materiałach medycznych, aptekach, hurtowniach i nadzorze farmaceutycznym (Dz.U. Nr 3, poz. 19; zm.: Dz.U. z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i z 1991 r. nr 8, poz. 27, nr 94, poz. 422 i Nr 105, poz. 452) oraz przepisy ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (Dz.U. Nr 41, poz. 179).

Koncesje wydaje Minister Zdrowia i Opieki Społecznej.

8. Obrót hurtowy lekami gotowymi i surowcami farmaceutycznymi przeznaczonymi do produkcji lub sporządzania leków w aptekach oraz artykułami sanitarnymi - zastosowanie mają przepisy ustaw wymienionych w pkt 7.

Koncesje wydaje Minister Zdrowia i Opieki Społecznej.

9. Wydobywanie kopalni nie podlegających prawu górnictwu oraz wydobywanie kopalni ze zwałów po robotach górniczych - zastosowanie mają przepisy wymienione w pkt. 1 i 2.

Koncesje wydaje właściwy dla miejsca położenia złoża wojewoda, po uzgodnieniu z właściwymi organami samorządu terytorialnego.

10. Obrót dobrami kultury powstałymi przed 9 maja 1945 r. (nie dotyczy wydawnictw i książek beletrystycznych), dokonywanie przenoszenia zapisu dźwięku lub dźwięku i obrazu na taśmy, płyty, kasety, wideokasety i wideopłyty.

Koncesje wydaje Ministerstwo Kultury i Sztuki - Departament Ochrony Dóbr Kultury. Dotyczy malarstwa, rzeźby, grafiki, rzemiosła artystycznego, sztuki użytkowej, map, militariów, numizmatyki, stragistyki itp. Ubiegający się o koncesję musi mieć odpowiednie pomieszczenie magazynowe oraz zapewnić właściwe warunki konserwatorskie.

11. Obrót materiałami radioaktywnymi, izotopami trwałymi oraz towarami, osiągnięciami naukowymi i usługami przeznaczonymi na cele wojskowe lub policyjne - koncesję może otrzymać tylko ten, kto najpierw uzyska koncesję na obrót materiałami wybuchowymi, bronią i amunicją, wydaną przez Ministra Spraw Wewnętrznych, a przy materiałach radioaktywnych i izotopach również zgodę Państwowego Dozoru Atomistyki. Zastosowanie mają przepisy rozporządzenia Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie towarów i usług, którymi obrót z zagranicą wymaga uzyskania koncesji (Dz.U. Nr 72, poz. 432).

Koncesję wydaje Centralny Zarząd Inżynierii w imieniu Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

12. Usługi Agencyjne i przedstawicielskie wykonywane na rzecz kontrahentów zagranicznych - zastosowanie mają przepisy rozporządzenia Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą powołane w pkt 11.

Koncesję wydaje Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

13. Usługi polegające na zarobkowym przewozie i doręczaniu korespon-

dencji pisemnej - bez obrotu międzynarodowego - zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności (Dz.U. Nr 86, poz. 504; zm.: Dz.U. z 1991 r. Nr 69, poz. 293).

Koncesje wydaje Minister Łączności.

14. Usługi polegające na wykonywaniu międzynarodowego zarobkowego transportu drogowego pojazdami samochodowymi zarejestrowanymi w kraju.

Koncesje mają być wydawane począwszy od kwietnia 1992 r. i będzie je wydawał Minister Transportu i Gospodarki Morskiej.

Pod pewnymi warunkami organ koncesyjny może odmówić wydania koncesji lub też już wydaną cofnąć lub ograniczyć. Ma również prawo kontroli, czy prowadzona działalność jest zgodna z posiadaną koncesją. Spory w tym zakresie podlegają ogólnym przepisom kodeksu postępowania administracyjnego.

Wymieniłem tylko przykładowo najczęściej spotykane koncesje, ale nie zna czy to oczywiście, że wszystkie.

Przy rozpoczynaniu działalności gospodarczej dobrze jest też zapoznać się

z przepisami ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz.U. z 1980 r. Nr 3, poz. 6), przepisami ustawy o państwowej inspekcji sanitarnej (Dz.U. z 1985 r. Nr 12, poz. 49) oraz przepisami o ochronie przeciwpożarowej - już na etapie ewentualnego uzgadniania założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji.

Omówienie innych zagadnień związanych z tematem niniejszego artykułu, np. podatkowych, kredytowych, ubezpieczeń społecznych i majątkowych, spraw zatrudnienia, obowiązku statystycznego itp., wymagałoby odrębnego opracowania.

Przedsiębiorcom, którzy chcą zająć się działalnością gospodarczą można zalecić odwiedzenie urzędu wojewódzkiego, który ma specjalny wydział doradztwa. W Warszawie, Płocku, Krakowie, Kielcach, Radomiu, Olsztynie, Gdańsku, Toruniu, Wałbrzychu, Białymstoku, Koszalinie i Łomży działają też terenowe Zespoły Agencji Inicjatyw Lokalnych, zajmujące się doradztwem i pomocą w zakresie organizacji małych form przedsięwzięć gospodarczych.